

PL_1061
Fundacja MEMO
34-120 Andrychów
Szkolna, Roczyny 47

aga Archiwum
Gminy
Andrychów

Archiwum Gminy Andrychów
XIX w. - lata 80 XX w.

Numer zespołu/zbioru
PL_1061_AGA

Sfinansowano przez Narodowy Instytut Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego ze środków Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014 – 2020

Wstęp do inwentarza zespołu/zbioru: Archiwum Gminy Andrychów

I Charakterystyka twórcy zespołu/zbioru

Fundacja "Memo" (fundacjamemo.pl)

powstała 25 kwietnia 2017 r. w wyniku sformalizowania działań grupy nieformalnej „Archiwum Nowica-Przysłup”. W skład zarządu Fundacji wchodzi członkowie wspomnianej grupy, a pozostali członkowie wyrazili chęć współpracy z Fundacją. Jako grupa nieformalna otrzymaliśmy dotację na realizację projektu w ramach programu „Fundusz Inicjatyw Obywatelskich – Małopolska Lokalnie 2016”. Dzięki zaangażowaniu członków grupy, mieszkańców wsi, wolontariuszy, członków stowarzyszeń działających na terenie wsi utworzono Cyfrowe Społeczne Archiwum Nowicy-Przysłup. Objęto ochroną lokalne dziedzictwo kulturowe i przyczyniono się do jego promocji (1000 archiwaliów zostało zabezpieczona dzięki digitalizacji oraz zarchiwizowanych w systemie Otwarty System Archiwizacyjny OSA).

Cel Fundacji jest znacznie szerszy. To:

1. Działalność naukowa, oświatowa, edukacyjna, kulturalna i artystyczna w szczególności w zakresie:

- a) Ochrony, upowszechniania, promocji polskiej kultury i sztuki ze szczególnym uwzględnieniem kultury i sztuki ludowej i tradycyjnej a także kultury i sztuki mniejszości etnicznych i narodowych zamieszkujących Polskę.
- b) Ochrony, upowszechniania, promocji materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego Polski w tym materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego mniejszości etnicznych i narodowych zamieszkujących Polskę.
- c) Edukacji i wspierania rozwoju dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie nauki, kultury i sztuki w tym w szczególności: edukacji artystycznej, edukacji kulturalnej, edukacji regionalnej, wielo- i międzykulturowej i edukacji globalnej (większość naszych działań dotyczy aspektów wymienionych w powyższych punktach więcej: fundacjamemo.pl)
- d) Przeciwdziałania nierównościom społecznym, przemocy i dyskryminacji ze względu na płeć, orientację seksualną, przynależność etniczną i narodową, niepełnosprawność, wiek, status społeczny i ekonomiczny, przekonania, a także inne przesłanki, we wszystkich dziedzinach życia, w sferze prywatnej i publicznej.
- e) Aktywizacji społecznej grup zagrożonych dyskryminacją i wykluczeniem społecznym, wspierania, popularyzacji działalności i twórczości przedstawicieli tych grup.
- f) Wspomagania rozwoju wspólnot i społeczności lokalnych oraz promowanie aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym.
- g) Działania mających na celu poprawę jakości i poziomu życia osób starszych dla godnego starzenia się poprzez aktywność społeczną, w tym w szczególności: edukację osób starszych, aktywność społeczną promującą integrację wewnątrz- i międzypokoleniową oraz

partycypację społeczną osób starszych.

h) Promocji i organizacji wolontariatu.

2. Pomoc finansowa i rzeczowa młodzieży i osobom dorosłym zaangażowanym w działalność naukową lub artystyczną. (np. nasze działania w ramach „Mistrzów Tradycji” sfinansowanych przez MKiDN w ramach Programu „Kultura ludowa i tradycyjna”;

<http://fundacjamemo.pl/index.php/category/mistrz-tradycji/#.XfZFo9VKj4Y>).

Fundacja realizuje swoje cele poprzez:

1. Działalność badawczą i dokumentacyjną (aktualnie w Beskidzie Niskim i Beskidzie Małym).

2. Działalność archiwizacyjną i digitalizacyjną w tym prowadzenie Archiwów Społecznych (prowadzimy aktualnie: Archiwum Gminy Andrychów aga.edu.pl; Archiwum Nowica Przyslup.nowicaprzyslup.pl).

3. Działalność wydawniczą, w tym w szczególności: druków ulotnych, kalendarzy, pocztówek, folderów, książek, albumów, atlasów, oraz rejestrację i produkcję materiałów audio i video. (np. wydaliśmy publikację T. Nowaka „Polski, polonez, chodzony” sfinansowaną przez MKiDN pochodzących z Funduszu Promocji Kultury w ramach programu „Muzyczny Ślad” realizowanego przez Instytut Muzyki i Tańca” 2018 a także płytę CD „Kapeli Brodów” pod tym samym tytułem, sfinansowaną z tego samego Programu tym razem w roku 2019; wyprodukowaliśmy pięć filmów dokumentalnych dotyczących dziedzictwa kulturowego:

a) „Baranki” - film o wyrobie foremek do masła w Nowicy (Beskid Niski) projekt finansowany ze środków FIO Małopolska i Fundacji „Memo” w 2018

<https://www.youtube.com/watch?v=3ebUjPKRL8E>;

b) „Historie - film o andrychowskich rzemieślnikach”, sfinansowany przez UM Andrychów 2018; <https://www.youtube.com/watch?v=Sy52Do-GNWI>;

c) „Mistrzynie Tradycji - Halina Brzazgacz z Roczyn”, sfinansowany przez MKiDN w ramach Programu „Kultura ludowa i tradycyjna” 2018

<https://www.youtube.com/watch?v=08bsLMsvafs&t=403s>

d) „Pisankarstwo w Nowicy” sfinansowany przez MKiDN w ramach Programu „Kultura ludowa i tradycyjna” 2018 <https://www.youtube.com/watch?v=uTm1wQQXrbE&t=989s>

e) „Rodzina Frysiów” - sfinansowany przez UM Andrychów 2019

<https://www.youtube.com/watch?v=P2ARhF4c0WI&t=633s>

4. Działalność edukacyjną, w tym w szczególności: organizowanie szkoleń, kursów, warsztatów, wymian międzynarodowych, wizyt studyjnych, konferencji, seminariów, wykładów, debat, kampanii społecznych i informacyjnych itp. (np. w 2019 r.

zorganizowaliśmy cykl warsztatów i szkoleń z zakresu: Archiwizacji i genealogii, Otwartego Systemu Archiwizacji OSA, digitalizacji i Historii Mówionej” w ramach projektu związanego z Archiwum Gminy Andrychów, które zostało sfinansowane przez Narodowy Instytut Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego ze środków Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014 – 2020.

5. Działalność kulturalną, w tym w szczególności: organizowania plenerów malarskich i rzeźbiarskich, wystaw, koncertów, festiwali, przeglądów, spektakli, pokazów. (np. Projekt

„Pod jednym dachem” realizowany ze środków własnych

<http://fundacjamemo.pl/index.php/category/pod-jednym-dachem/#.XfZFRtVKj4Y>

6. Organizowania konkursów, przyznawanie nagród i stypendiów.

7. Współpracę z organizacjami państwowymi, rządowymi, pozarządowymi, placówkami oświatowymi, uczelniami, instytucjami kultury, firmami, środowiskami naukowymi, wolontariuszami, twórcami, artystami w Polsce i za granicą na rzecz wspólnie realizowanych projektów.

8. Kampanie i akcje społeczne, promocyjne i informacyjne.

9. Pozyskiwanie środków finansowych i rzeczowych oraz usług wspomagających działania statutowe Fundacji

Aktualnie nasze działania skupione są przede wszystkim w powiecie wadowickim oraz w gminie Uście Gorlickie.

II Dzieje zespołu/zbioru

Archiwum Gminy Andrychów zostało utworzone przez Fundację "Memo" w 2019 r. dzięki zaangażowaniu Partnerów: Centrum Kultury i Wypoczynku w Andrychowie, Biblioteki Miejska w Andrychowie, Towarzystwa Miłośników Andrychowa, Stowarzyszenia Uniwersytet Trzeciego Wieku w Andrychowie, Nowiny Andrychowskie i Radio Andrychów oraz dofinansowaniu pierwszego etapu prac przez Narodowy Instytut Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego ze środków Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014 – 2020.

Do końca 2019 r. udało się zabezpieczyć 580 materiałów archiwalnych dzięki ich zdigitalizowaniu na profesjonalnym skanerze Epson Pro v850 zakupionym dzięki dotacji. Są to materiały archiwalne pozyskane od mieszkańców/ek Gminy Andrychów w wyniku ich aktywności i zaangażowaniu oraz pracy wolontariuszy/ek. Z tego do końca 2019 r. wpisano do Otwartego Systemu Archiwizacyjnego i upubliczniono na portalu aga.edu.pl 230 archiwaliów. Reszta prac zostanie wykonana w 2020 r.

III Charakterystyka archiwalna zespołu/zbioru

Tytuł: Archiwum Gminy Andrychów

Granice chronologiczne: XIX w. - lata 80 XX w.

Granice terytorialne: Rzeczpospolita, Galicja, Cesarstwo Austrii, Austro-Węgry, Rzeczpospolita Polska, III Rzesza - Okręg Ochronny IV Bielsko w Rejencji Katowickiej, Polska Rzeczpospolita Ludowa,

Rozmiar: 11 j.a.

IV Zawartość zespołu/zbioru

W skład zasobu wchodzi kolekcje osób prywatnych ułożone w serie, pozyskane w 2019 r. dzięki zaangażowaniu mieszkańców/ek Gminy Andrychów a także w wyniku badań terenowych. Zasób jest otwarty - wciąż archiwizowane są nowe materiały archiwalne. Na koniec 2019 r. liczba materiałów archiwalnych udostępnionych w OSA wyniosła 230. Oprócz

tego pozyskano 350 archiwaliów, które zigitalizowano - prace archiwizacyjne przewidziano na 2020 r.

V Metody porządkowania

Ze względu na stałe dopływy do zbioru, jego struktura się zmienia – zwiększa się liczba jednostek archiwalnych i dokumentów.

Bibliografia

- Beskid Andrychowski, oprac. T. Głąb, Kraków-Nowa Huta, 1967.
- Biel-Pająkowa M., Synowie Andrychowskiej Ziemi uczestniczący w bitwie o Monte Cassino, Andrychów 2014.
- Dziedzic F., Stan gospodarstw włościańskich w powiecie wadowickim, Warszawa 1926.
- Fryś-Pietraszkowa E., Dwa wieki garncarstwa w Andrychowie, Andrychów 2005.
- Fryś A., Musiał M., Pytel-Skrzypiec M., Rusin D., Miejsca pamięci w Gminie Andrychów, Andrychów 2015.
- Fryś A., Pytel-Skrzypiec M., Putek T., Rusin D., Kto był kim w Andrychowie?, Andrychów 2017.
- Herzog J., Krzyż Niepodległości Wspomnienia służby w Legionach, Nowy Jork 1994.
- Kudas F., Z dziejów Ochotniczej Straży Pożarnej w Andrychowie, Andrychów 1999.
- Kulczykowski M., Andrychowski ośrodek płócienniczy w XVIII i XIX wieku, Wrocław 1972.
- Kulczykowski M., Chłopskie tkactwo bawełniane w ośrodku andrychowskim w XIX wieku, Kraków 1976.
- Kulczykowski M., Dwa wieki miasta Andrychowa (1767–1967), Kraków 1967.
- Łach J., Musiał M., Przeszłość i znaczenie tradycji dla współczesnego oblicza kulturowego góralczyzny Beskidu Małego – zapis w krajobrazie, Wrocław 2015.
- Marczewski B., Powiat wadowicki pod względem geograficznym, statystycznym i historycznym, Kraków 1897.
- Nowakowski A., Zarys dziejów kolei w Andrychowie (1887-2000). Przyczynek do historii kolei galicyjskiej i małopolskiej, Wadowice 2000.
- Prus-Bizoń E., Spacerownik po cmentarzu komunalnym w Andrychowie tropem znamienitych osobistości miasta, Andrychów 2015.
- Prus-Bizoń E., Fryś A., Miasto po przejściach. Żydzi na andrychowskiej ziemi. Spacerownik, Andrychów 2014.
- Putek J., O zbójnickich zamkach, heretyckich zborach i oświęcimskiej Jerozolimie, Kraków 1938.
- Putek T., Pytel-Skrzypiec M., Rusin D., Fryś A., Drogi mieszkańców Ziemi Andrychowskiej do niepodległości, Andrychów 2018.
- Siemionow A., Ziemia Wadowicka, Wadowice 1984.
- Stanisławek-Janus J., Andrychów. Sceny z życia miasta, Andrychów 2018.
- Stanisławek-Janus J., Bobrowscy z Andrychowa. Historie zwykłe i niezwykłe, Andrychów 2014.
- Stysło D., Nowakowski A., Zarys dziejów „Sokoła” w Andrychowie (1903-1939), Wadowice

2003.

Tradycje Ruchu Spółdzielczego w Gminie Andrychów i Gminie Wieprz, pod red. M. Skrzypiec, Tomice 2010.

Zembroń J., Raptularz Andrychowski. Przemysł miejscowy w XX wieku, Andrychów 2002.

Zwołański A., Miasto Ankwiczów. Z dziejów Andrychowa, Kraków 1993.

Zwołański A., U stóp Jawornicy. Z historii Sułkowic-Bolęciny, Kraków 1993.

INWENTARZ

Sygnatura jednostki archiwalnej	Tytuł	Daty	Opis zewnętrzny	Sygnatury dawne	Uwagi
Seria 001: Kolekcja Heleny Karbowskiak ()					
001	Fotografie i pocztówki z kolekcji Heleny Karbowskiak		Ogółem dokumentów: 76 Forma zewnętrzna: skany Forma wewnętrzna: fotografie; pocztówki Język: polski	brak dawnej sygnatury	Liczba materiałów zdigitalizowanych czekających do archiwizacji w systemie osa: 70
Seria 002: Kolekcja Barbary Rusin ()					
001	Fotografie z kolekcji Barbary Rusin		Ogółem dokumentów: 12 Forma zewnętrzna: skany Forma wewnętrzna: skany fotografii Język:	brak dawnej sygnatury	
002	Dokumenty z kolekcji Barbary Rusin		Ogółem dokumentów: 12 Forma zewnętrzna: skany Forma wewnętrzna: skany fotografii Język: francuski, niemiecki, polski	brak dawnej sygnatury	
Seria 003: Kolekcja Stefanii Fiszbrandt ()					
001	Fotografie i pocztówki z kolekcji Stefanii Fiszbrandt		Ogółem dokumentów: 27 Forma zewnętrzna: skany Forma wewnętrzna:	brak dawnej sygnatury	

			skany fotografii, skany pocztówek Język:		
Seria 004: Kolekcja Marii Pytel-Skrzypiec () - nr zarezerwowany					
Seria 005: Kolekcja Bożeny Bylicy ()					
001	Fotografie i dokumenty z kolekcji Bożeny Bylicy		Ogółem dokumentów: 11 Forma zewnętrzna: skany Forma wewnętrzna: skany fotografii, skany dokumentów Język: niemiecki, polski	brak dawnej sygnatury	
Seria 006: Kolekcja Iwony Majorczyk ()					
001	Fotografie z kolekcji Iwony Majorczyk		Ogółem dokumentów: 5 Forma zewnętrzna: skany Forma wewnętrzna: skany fotografii Język: Dokumentacja ikonograficzna dokumentów: 5 stron:	brak dawnej sygnatury	
Seria 007: nr zarezerwowany dla kolekcji dotyczącej PCK oddział w Andrychowie					
Seria 008: Kolekcja Kazimierza Bizonia ()					
001	Fotografie i dokumenty z kolekcji Kazimierza Bizonia		Ogółem dokumentów: 47 Forma zewnętrzna: skany, pliki cyfrowe Forma wewnętrzna:	brak dawnej sygnatury	

			skany fotografii, skany dokumentów Język: Dokumentacja tekstowa dokumentów: 47 stron:		
Seria 009: Kolekcja Zbigniewa Lota ()					
001	Fotografie i dokumenty z kolekcji Zbigniewa Lota		Ogółem dokumentów: 1 Forma zewnętrzna: Forma wewnętrzna: skany Język:	brak dawnej sygnatury	Liczba materiałów zdigitalizowan ych czekających do archiwizacji w systemie osa: 85
Seria 010: Kolekcja Andrzeja Janusa ()					
001	Pocztówki		Ogółem dokumentów: 21 Forma zewnętrzna: skany aktów luźnych Forma wewnętrzna: skany, pliki cyfrowe Język: niemiecki, polski	brak dawnej sygnatury	Liczba materiałów zdigitalizowan ych z Kolekcji A. Janusa czekających do archiwizacji w systemie osa:195
Seria 011: Kolekcja Anny Westwalewicz ()					
001	Fotografie i dokumenty z kolekcji Anny Westwalewicz		Ogółem dokumentów: 17 Forma zewnętrzna: skany, plik cyfrowy Forma wewnętrzna: skany, pliki cyfrowe Język: niemiecki, polski	brak dawnej sygnatury	
Seria 012: Kolekcja Haliny Markowskiej ()					

001	Fotografie i dokumenty z kolekcji Haliny Markowskiej		Ogółem dokumentów: 1 Forma zewnętrzna: Forma wewnętrzna: Język:	brak dawnej sygnatury	
-----	--	--	---	-----------------------	--

razem materiałów archiwalnych oczekujących na archiwizację w systemie OSA na koniec 2019 r.: 350